

вання можливих втрат внаслідок інфляції. Щоб уникнути можливих втрат від інфляційного знецінення грошей пропонується введення поправки до рівня процентної ставки. Вона характеризує дохідність безризикових вкладень, наприклад, вкладення в короткострокові державні цінні папери.

Отже, ризик є важливим елементом для прийняття інвестиційних рішень.

Список літератури

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560.

УДК 336.7

Б. В. Гаприндашвілі,

аспірант кафедри банківської справи,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ІНВЕСТИЦІЇ В ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ В УМОВАХ ЗРОСТАННЯ РОЛІ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

Світовий досвід свідчить про те, що однією із головних опор економічного розвитку держави є ефективна державна політика в інвестиційній сфері. Саме тому питання інвестиційної привабливості енергетичної сфери в умовах зростання ролі альтернативних джерел енергії набуло неабиякого значення, адже зважаючи на те, що українська економіка одна з найбільш енергомістких у світі, про необхідність економії енергоресурсів переконувати не варто.

Підвищення енергоефективності одна з багатьох передумов забезпечення стійкості реального зростання економіки та посилення її конкурентних позицій. Економіка України вимагає впровадження досягнень науково-технічного прогресу, дієвих механізмів інвестування, масштабних технологічних змін і державних програм, які були б спрямовані на конкретні кінцеві результати. Але міністерства та інші органи виконавчої влади не мають фінансових можливостей для інноваційної трансформації наявної економічної системи. Проте проблеми не обмежуються недостатнім фінансуванням [1, с.46].

Гостро стоїть проблема відсутності обґрунтованих енергозберігаючих проектів з прийнятними для інвесторів періодами окупності та достатніми гарантіями щодо їх повернення. Досвід вітчизняних консалтингових компаній засвідчує, що цілком реальним є розробка енергозберігаючих заходів на суму, що складає 7—8 % від річного споживання енергоресурсів.

Необхідність удосконалення державної інвестиційної політики спрямованої на довготривалу перспективу полягає у побудові ефективної системи регулювання інвестиційної діяльності. Але довготривале інвестування не забезпечує не забезпечує базових технологічних змін. Дієвим інструментом активізації інвестиційних процесів по впровадженню слід виділити державну амортизаційну політику, лібералізація якої гальмує процеси відтворення. Слід зазначити, що за рахунок амортизації у економічно розвинутих країнах формується до вісімдесяти процентів інвестицій. На сьогодні вітчизняні підприємства, які працюють в енергетичній сфері не відповідають якісним світовим стандартам. Досліджуючи зарубіжний досвід щодо енергоефективності економіки в цілому і впровадження енергозберігаючих технологій, то на разі в Росії завершилось масове впровадження люмінесцентних енергозберігаючих ламп. Німеччина нещодавно встановила рекорд з виробництва сонячної електроенергії, яка замінила майже половину споживання традиційної енергії [2, с. 17].

Так звана «зелена» енергетика розвивається і в Україні й у травні 2013 року Україна перетнула межу в 2 % від загального державного балансу виробленої енергії. Нині функціонують 76 нових гідроелектростанцій, 11 вітропарків, 18 сонячних станцій і два біоенергетичних об'єктів. Такий активний стрибок безперечно забезпечений завдяки приходу нових приватних інвестицій. Лише цього року у проекти сонячної енергетики залучено майже 1 млн. євро, а до 2015 року ця сума може зрости у 5 разів. При цьому до 2015 року показник поновлюваної енергії зросте до 5,7 %. Усе це стало можливим завдяки залученню інвестицій. Ідеться не лише про створення сприятливих умов для інвестування, але й про розвиток енергетичних мереж, що можуть буди сильним підґрунтям для високотехнологічної галузі, що приведе Українудо поступового розвитку вітчизняних технологій [3].

Враховуючи те, що ефективна діяльність енергомістких підприємств, які для України мають велике значення, потребують фінансової підтримки для здійснення інноваційних та інвестиційних проектів неможлива без участі держави. Тому в Україні потрібно провести роботу над поліпшенням законодавчої бази шля-

хом співпраці з профільними та міжнародними експертами. Та в першу чергу планомірно виправити всі нормативні недоліки, аби максимально спростити роботу інвесторів. Наприклад, у парламенті уже давно ведеться робота над законопроектом введення та реалізації «зеленого» тарифу [4, с. 21].

В умовах жорсткої конкуренції за інвестиційні ресурси Україна має ставати привабливішою для інвесторів і все більше спрямовувати увагу на альтернативні джерела енергії для підвищення конкурентоспроможності економіки та прискорення структурних зрушень.

Список літератури

1. Енергозбереження в Україні: правові аспекти і практична реалізація / Приступа Мар'яна, Булгакова Мар'яна. — Рівне: Видавець О. Зень, 2011.
2. EuropeanBankforReconstructionandDevelopment / [Електронний ресурс]. — Доступний з: <http://www.ebrd.com/pages/research/publications/flagships/annual.shtml>.
3. Можливості залучення фінансових ресурсів для проектів у сфері енергозбереження та екологічних джерел енергії. — Н. Костюк / [Електронний ресурс]. — Доступний з: http://cstei.lviv.ua/upload/pub/Energo/1259276269_27.pdf
4. Енергетичний менеджмент / Праховник А. В., Іншеков Є. М., Стрелкова Г. Г. / [Електронний ресурс]. — Доступний з: <http://iee.kpi.ua/ru/nauka/pyblicacii/publication/2010.html>

УДК 336.02:339.564

А. П. Геврасёва,

к.э.н., доцент кафедры экономики и управления,
УО «Гомельский государственный
университет имени Ф. Скорины»

ФИНАНСОВЫЕ ИНСТРУМЕНТЫ СТИМУЛИРОВАНИЯ ЭКСПОРТА

В условиях активизации продвижения национального экспорта особую значимость приобретают финансовые инструменты его стимулирования. Экспортное кредитование и страхование позволяют субъектам хозяйствования не только решать вопросы реализации продукции, но и обеспечивают поступление валютной выручки.

Отличительной особенностью национальной системы кредитования экспортных операций и страхования экспортных рисков является значимая поддержка государства, которая направлена на наращивание экспортных поставок продукции белорусских производителей.

Основу правового обеспечения национальной системы стимулирования экспорта составляет Указ Президента Республики Беларусь от 25.08.2006 г. № 534 «О содействии развитию экспорта товаров (работ, услуг)», который предусматривает механизм стимулирования экспорта посредством страховых, кредитных и бюджетных мероприятий, направленных на защиту национальных экспортеров от политических и коммерческих рисков.

Исключительным правом осуществления страхования экспортных рисков с поддержкой государства и от имени Республики Беларусь наделена государственная страховая организация «Белэксимгарант», которая является членом Пражского клуба Международного союза страховщиков кредитов и инвестиций (Бернского союза).

В соответствии с Указом предусмотрено развитие следующих направлений страхования экспортных рисков с поддержкой государства: страхование кратко-, средне- и долгосрочных экспортных контрактов от политических или коммерческих рисков; страхование убытков экспортеров, связанных с выполнением экспортного контракта; страхование риска непогашения банковского кредита, предоставленного отечественному экспортеру для производства экспортной продукции (выполнения работ, оказания услуг); страхование риска непогашения банковского кредита, предоставленного нерезиденту Республики Беларусь для осуществления платежей за поставленную отечественным экспортером продукцию (выполненные работы, оказанные услуги); страхование экспортных рисков резидентов Республики Беларусь, приобретающих в собственность товары других резидентов Республики Беларусь для их передачи в лизинг организациям — нерезидентам Республики Беларусь, включая банки [1].

Кроме того, одним из рычагов механизма стимулирования национального экспорта является льготное кредитование национальных экспортеров при условии страхования экспортных рисков с поддержкой государства в «Белэксимгаранте». Кредитные ресурсы предоставляются отечественными банками предприятиям-экспортерам (или зарубежным предприятиям для покупки белорусской продукции) в иностранной валюте по льготным коммерчески ориентированным процентным ставкам CIRR, а в россий-

ских рублях — по ставке рефинансирования Центробанка Российской Федерации, а потери банков от предоставления льготных кредитов компенсируются из республиканского бюджета.

О результатах работы страховой организации свидетельствуют данные о значительном повышении спроса на её услуги в текущем году: обеспечено страховое покрытие белорусского экспорта на 419 млн долл. (предельный размер обязательств на год установлен государством на уровне 517 млн долл.), что превышает аналогичные показатели европейских стран (Болгария, Венгрия, Румыния, Сербия и др.). К числу крупных сделок относятся страхование экспортного кредита Минскому автозаводу на 89 млн долл. для поставки тысячи автопоездов-зерновозов в Украину; страхование рисков по банковской гарантии в обеспечение обязательств «Белкоммунмаша» по экспортному контракту на поставку троллейбусов на сумму, превышающую 28 млн долл.; страхование экспортных кредитов для поставок продукции ОАО «Светлогорский целлюлозно-картонный комбинат» (40 млн долл.) и РУП «Гомсельмаш» (35 млн долл.). За последние годы в страну возвращено 13 млн долл. по застрахованным экспортным контрактам (по этому показателю «Белэксимгарант» на протяжении 2010—2011 годов удерживал третье место в рамках Пражского клуба Международного союза страховщиков кредитов и инвестиций (Бернского союза) [2].

Следует отметить, что страхование экспортных рисков — это финансовый инструмент, который применяется, как правило, по отношению к экспортным сделкам с высоким уровнем риска. Соответственно, в расчёт принимаются крупные отечественные предприятия, тогда как в стороне от государственной поддержки остаются субъекты малого и среднего бизнеса.

Отличительной особенностью процедуры страхования экспортных рисков от других видов страхования является тесное взаимодействие с компетентными зарубежными бюро кредитной информации, оценка платежеспособности и деловой репутации зарубежного контрагента, анализ политической и экономической ситуации в стране контрагента, конъюнктуры рынка, необходимость дополнительного обеспечения исполнения обязательств по сделке.

Следует отметить, что белорусская система стимулирования экспорта посредством использования финансовых инструментов — экспортного кредитования и страхования экспортных рисков — заслуживает внимания со стороны зарубежных финансово-кредитных организаций, и отдельные её направления могут быть использованы в практике других государств.

Список литературы

1. О содействии развитию экспорта товаров (работ, услуг): Указ Президента Республики Беларусь от 25 августа 2006 г. № 534 // Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь. — 2012. — № 30, 1/13377 (с изм. и доп. по состоянию на 6 марта 2012 г.).

2. *Осипов М.* На свой страх — и риск // Народная газета. — 2013. — №138 (6047).

УДК 378.1

П. В. Герасименко,

д.т.н., профессор кафедры экономики и менеджмента в строительстве,

В. В. Изранцев,

д.т.н., профессор кафедры математики и моделирования,

В. А. Ходаковский,

д.т.н., профессор кафедры математики и моделирования,

Петербургский государственный университет путей сообщения

ОСОБЕННОСТИ РЕАЛИЗАЦИИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ПРОГРАММ МАГИСТРАТУРЫ ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ГЛОБАЛЬНОЙ КОНКУРЕНТНОЙ СРЕДЫ В ИНВЕСТИЦИОННО-ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

В связи вступлением в силу нового «Закона об образовании в Российской Федерации», в вузах, имеющих соответствующие лицензии Минобра РФ, все большее внимание уделяется качеству профессиональной подготовки студентов в магистратуре, играющему ключевую роль в глобальной конкурентной среде. Большое значение в этом процессе должны сохранить образовательные технологии, хорошо зарекомендовавшие себя при обучении специалистов для банковской и финансовой сферы. В числе этих технологий первостепенными могут и должны стать многофункциональные информационно-образовательные среды (МИОС).

МИОС определяется как система управления обучением портального типа, имеющая развитые средства создания и представ-